

Cathrine Ek
Kommunekolog
cathrine.ek@trelleborg.se

Tekniska Servicenämnden

Våtmarks LONA & LOVA– Projektansökan Flaningen restaurering och ökad biologisk mångfald

Sammanfattning

Genom detta projekt vill vi optimera Flaningsens näringsupptag, öka förmågan att buffra höga flöden i å och diken samt förbättra och utveckla parkmiljön längs med Ståstorpsån och öka den biologiska mångfalden.

Flaningen är ett mycket omtyckt och välbesökt grönområde med två dammar och några diken. De grusade gångbanorna används flitigt för promenader och motion. Skåneleden, liksom den kraftigt näringspåverkade Ståstorpsån passerar området. Den stora dammen är grund. Varma somrar blir det ibland en omfattande fiskdöd. Dagvatten och åvatten samlas i den lilla dammen och pumpas sedan upp i den stora. Från stora dammen rinner vattnet ut i ett litet dike och tillbaka i ån igen. Provtagning av åvattnet pågår inom Kuststadsprojektet, delprojekt badvatten. Det misstänks att Flaningen släpper ut vatten som är mer näringsrikt än det som pumpas in.

Stadens utbyggnadsplaner för Kuststad och Västra Sjöstaden kräver att åtgärder görs för att skapa mer plats för vatten, både havsvatten, dagvatten och åvatten. Vattenvårdsprojektet blir även en viktig del i arbetet med att förbättra badvattenkvaliteten vid den planerade citystranden.

Beslutsunderlag

Naturvårdsingenjörerna AB, Statusbeskrivning Ståstorpsån nedre del 2016

Carlsson, J., 2016. Förstudie Ståstorpsån – Landsbygd möter Kuststad

Tekniska Serviceförvaltningens förslag till beslut

Tekniska servicenämnden föreslås besluta

att godkänna ansökan till länsstyrelsen om externfinansiering inom LONA våtmark och LOVA systemet

att medfinansiera projektet med totalt motsvarande 140 000 kr i arbetstimmar under 3 år

att hos kommunstyrelsen inom Kuststad äska om kontanta medel för motfinansiering av projektet med upp till 700 000 kronor under 3 år.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ärendet

Trelleborgs kommun återupptog 2020, arbetet med att ta ett helhetsgrepp över Ståstorpsåns avrinningsområde. Stadens utbyggnadsplaner för Kuststad och Västra Sjöstaden kräver att åtgärder görs för att skapa mer plats för vatten, både havsvatten, dagvatten och åvatten. Badvattenkvaliteten vid den planerade nya sandstranden i Sjöstaden påverkas starkt av Ståstorpsåns dåliga vattenkvalitet. Det nu föreslagna vattenvårdsprojektet blir en del av flera olika projekt som kommer att gynna Sjöstadsprojektet och badstranden. Privata markägare norr om kommunens mark, har bildat "Ståstorpsåns ekonomisk förening" och arbetar för fullt med fysiska åtgärder för att förbättra vattenkvalitet och biologisk mångfald. En visningssträcka har redan skapats där de olika lösningarna visas upp. Kommunen anlägger under september 2022 nya våtmarker och modifierar ån precis norr om staden. Med detta projekt vill kommunen ytterligare bidra med åtgärder för förbättrad badvattenkvalitet i havet och fullborda restaureringen som de andra markägarna har påbörjat.

Flaningen är ett grönyta/park i de västra delarna av Trelleborgs stad. Det är ett mycket omtyckt och välbesökt område. Här finns en stor damm på 4,5 ha och en mindre på ca 0,6 ha, några diken samt grusade gångbanor som flitigt används för promenader och motion. Skåneleden liksom den kraftigt näringspåverkade Ståstorpsån passerar också igenom området. Åvattnet är mycket näringsrikt. Den stora dammen är grund, ca 1 m djup och full av fisk. Varma somrar blir det ibland en omfattande fiskdöd. En stor skrattnåskoloni häckar på öarna och deras träck ökar näringshalten i vattnet ytterligare. Där dammen är idag var det tidigare en gräsyta. På vintern varje år lät man dämna upp vatten från ån för att skapa en skridskobana. Någon gång i mitten av 80-talet togs beslut om att skapa en permanent vattenspegel. Dagvatten och åvatten samlas i den lilla dammen och pumpas i 2 timmar/gång upp i den stora dammen ca 3 ggr/vecka vilket resulterar i att Flanings vatten omsätts 1–3 ggr/år. Från stora dammen rinner vattnet ut i ett litet dike och ut i ån igen. Det är troligt att vattnet blir mer näringsrikt efter att ha passerat dessa dammar än innan. Sedan september 2020 pågår en vattenprovtagning för att förstå vad som orsakar de höga näringsvärdena i ån och kustvattnet. Utvärdering av provresultaten förväntas klart våren 2023. I detta projekt vill vi optimera Flanings näringsupptagning, det vill säga vattnet som lämnar Flaningen ska ha lägre näringsvärde än det som pumpas in. Vi vill också öka förmågan att buffra höga flöden i diken, förbättra och utveckla grönyterna längs med Ståstorpsån, och då öka den biologiska mångfalden. Att förändra fiskfaunan till att bestå av mer rovfisk och färre karpar kommer på sikt också att minska utsläppen av näringsämnen från Flaningen.

Total kostnad för projektets alla delar beräknas till 2 770 000 kr. Det statliga bidraget från LOVA och LONA våtmark varierar mellan 50–90 % och avgörs av länsstyrelsen från projekt till projekt. Vid ansökan ska sökande ange önskad bidragsnivå. Förslaget utvärderas sedan i konkurrens med övriga sökanden. Förslagsvis ansöker vi om 75 %, dvs 2 078 000 kr i bidrag och medfinansierar med 692 000 kronor varav 145 000 kr består av arbetad tid så 547 000 kronor i kontanta medel under 3–4 år. Ansökan måste skickas in senast den 1 december och beslut fattas av länsstyrelsen runt mars 2023.

Stadens utbyggnadsplaner för Kuststad och Västra Sjöstaden kräver att åtgärder görs för att skapa mer plats för vatten, både havsvatten, dagvatten och åvatten. Vattenvårdsprojektet blir även en viktig del i arbetet med att förbättra badvattenkvaliteten vid den planerade citystranden.

Bild. Flaningen och området som berörs av projektet.